

Hej!

Vi är glada för det fortsatta stora intresset från både lantbrukare och fågelskådare. Vi har över 50 nya gårdar som vill ha en inventering i år! Detta sker i ljuset av FN:s konvention om biologisk mångfald. I detta nyhetsbrev tar vi upp nyheter inför den stundande SAM-ansökan där det finns stöd som ger lantbrukarna möjlighet att öka variationen på gården och därmed gynna den biologiska mångfalden.

Sönke Eggers
Sveriges Ornitologiska Förening
Sören Eriksson
Hushållningssällskapet

Foto: Sönke Eggers

Mångfaldsåret 2010

FN har utlyst 2010 till ett internationellt år för biologisk mångfald. Det är nu de negativa trenderna för biologisk mångfald ska brytas. Sverige vill även lyfta fram den ekonomiska betydelsen av biologisk mångfald. Ekosystemtjänster som bättre pollinering, skadedjurskontroll, m.m. är nyttor man får genom en hög biologisk mångfald.

För att nå dessa miljömål måste Sveriges naturvårdare bli bättre på att samordna sitt engagemang för mångfald i odlingslandskapet. Det är viktigt att kommunicera och samverka mer effektivt med markägare.

Här ser vi vårt projekt "Fågelskådare och lantbrukare i samarbete" som ett bra exempel på hur naturvården kan utformas så att samarbete främjas. Det är viktigt att båda parter kan lära sig av varandra.

Lyckad konferens i Nässjö

"Vi måste handla nu och vi måste handla tillsammans för att vända den negativa trenden för biologisk mångfald i odlingslandskapet". Det är slutsatsen av en miljökonferens i Nässjö i vintras. Konferensen

visar också att det krävs ett förstärkt samarbete mellan naturvårdare med olika intressen för att minska målkonflikter.

Svenska Botaniska Föreningen (SBF), ornitologerna (SOF), mykologerna (SMF) och entomologerna (SEF) arrangerade konferensen om kommunikation inom naturvården. Medverkade gjorde folk från Jordbruksverket och länsstyrelser samt forskare, lantbrukare och ideellt arbetande naturvårdare.

SOF presenterade sin åtgärdsstrategi som skall bidra till att miljömålen "ett rikt odlingslandskap" och "ett rikt växt- och djurliv" skall kunna nås till år 2020. Föreningen betonar att det är viktigt att ta vara på lantbrukarnas naturintresse. Men det räcker inte för fågelskådarna att prata *om* lantbrukare och deras naturintresse – vi måste också prata *med* dem och tillsammans bedriva naturvård på gårdarna!

Naturvård ska vara kul att syssla med. Självklart är det också så att lantbrukets ekonomi påverkar hur mycket man kan göra på sin egen gård. Ordspråket "Alla kan göra något men ingen kan göra allt" stämmer!

Miljöstöd som gynnar fåglar - råd inför vårbruket

Skapa skyddszoner med blom

Ersättningen för skyddszoner höjs 2010 åter till 3.000 kr/ha. Reglerna ändras så att man nu får så in sin skyddszon med växter som gynnar pollinatörer (humlor, bin och fjärilar). Merparten av fröblandningen ska bestå av vallgräs och fortfarande finns krav på max 10 % baljväxter i utsädet.

Baljväxter ger rikligt med nektar så se till att ha 10 % i utsädet, Rödklöver lämpar sig bäst vid bara en avslagning. Om skyddszonen skördas är vitklöver, alsikeklöver, käringtand och lusern tänkbara alternativ. Baljväxterna kombineras med ett konkurrenssvagt gräs som röd- eller ängssvingel. SW Fång Svingel är t.ex. en bra blandning med 10 % rödklöver och 90 % rödsvingel. Alternativt tar du en gräsblandning du gillar och lägger själv i 10 % valfri baljväxt.

Om ni vill göra egna blandningar så uppskattas cikoria av fåglar och pollinatörer och är förhållandevis uthållig. Blanda gärna med rödsvingel. Förslag på skyddszonsblandning är 10 kg rödsvingel, 3 kg cikoria och 2 kg honungsört. Honungsörten blommar endast första året, sen tar cikorian över blomningen. Dessa sorter säljs av Olssons frö i Skåne.

Utvald miljö

Utvald miljö är en ersättningsform vars villkor bestäms av respektive länsstyrelse. Ersättningen lämnas inte i alla län, så kolla med länsstyrelsen. Utvald miljö söks i samband med SAM-ansökan på särskild blankett.

Fågelåker (otröskad spannmål)

Avsikten är att förse flyttande och övervintrande jordbruksfåglar med mat. I huvudsak är det småfåglar som finkar och sparvar som gynnas, men lokalt kan den även locka tranor och gäss bort från nysått höstvet. Åtagandet är femårigt men skiftet får flytta runt under perioden. Arealen kan variera mellan åren, men skall under varje år vara minst 1 hektar.

Skörd ska lämnas obärgad till åtminstone 1 jan året därpå, men låt den gärna stå längre. Största nyttan gör den när vintern slår till ordentligt. Fågelåker ska enligt SJV:s regler bestå av ren spannmål.

Det är bra om det intill fågelåker finns träd eller buskar att ta skydd i vid rovfågelattacker. Ersättning för fågelåker är 3.900 kr/ha och går ej att kombinera med ekostöd.

Mångfaldsträda

Trädad mark i slättbygd är en mycket bra miljö att leta föda och bygga bo i för många av slättens karaktärsfåglar som lärkan, vipan och storspoven. Sedan uttagsplikten togs bort är trädad mark i slättbygd praktiskt taget försvunnen. För att motverka detta så infördes för några år sedan mångfaldsträdan. Årets nyhet är att ersättningen höjs från 500 kr/ha till ca 2.000 kr/ha och år. Vissa stödområden i Södra Sverige har upp till max 3.300 kr/ha. Åtagandet är femårigt och mångfaldsträdan skall ligga på samma plats/skifte hela åtagandeperioden. Skiftet ska vara minst 10 m brett och första året skall det vara stubbträda på skiftet, alltså ha lämnats orört vid ev. jordbearbetning hösten innan åtagandet söks.

En bra placering av en mångfaldsträda är som en 10-20 meter bred remsa mellan skyddszon och gröda, alternativt mellan diket och grödan om man inte har skyddszon. Eller lägg dem längs skiftets ytterkanter, i gipar och svårbrukade hörn. Mångfaldsträdan får putsas och ogräsharvas, dock ej mars-juli, och det uppmuntras att man sår in pollinatörs-gynnande växter. En sådan mix kan bestå av vit- och rödklöver, vicker, sötväppling, humlelucern, käringtand och cikoria.

Slutligen - Spana efter vipor!

Nu när vårbruket närmar sig så uppmanar vi er att hålla koll på era vipor på fälten. Flytta boet en maskinbredd eller kör runt boet vid sådden. Det lönar sig visar forskningsresultat från SLU. Om ni gör fler körningar i fälten, ex ogräsharvningar, så får ni hitta ett bra sätt att märka ut boet, utan att visa kråkorna det.

Lycka till med vårbruket!

SOF
Stenhusa gård
380 62 Mörbylånga
Telefon:
0485-444 40

HS
BOX 412
751 06 Uppsala
Telefon:
018-56 04 00